

Beschouwingen begroting 2015

Algemene beschouwingen voor de begroting 2015

Dalfsen heeft de trein op de rails....

Voor ons ligt de Programmabegroting 2015-2018.

Het is de eerste programmabegroting in deze raadsperiode na de verkiezingen van afgelopen maart. Een goede vertaling van het raadsdocument en coalitiedocument met de genoemde speerpunten die we als belangrijke beleidsontwikkelingen in de komende jaren willen realiseren.

We zien dat er grote stappen zijn gemaakt in het overzichtelijk maken van de begroting maar de programma's hebben een andere indeling en programmastructuur gekregen waardoor onze controlefunctie werd bemoeilijkt. Het was zoeken omdat niet duidelijk was aangegeven naar welk programma een post was verhuisd en soms ook nog was verdeeld over meerdere programma's. **1**

We kunnen nu de vruchten plukken van de gezonde financiële koers die we de afgelopen jaren hebben gevaren. In deze tijd met grote veranderingen en uitdagingen die ons in de komende jaren te wachten staan, hebben we dat appeltje voor de dorst nu hard nodig.

Het is goed om te lezen dat u aangeeft dat er in deze raadsperiode geen nieuwe bezuinigingstaakstellingen worden verwacht (tenzij de terugloop in inkomsten dit noodzakelijk maakt). Dat geeft rust in de organisatie en tijd om de nieuwe uitdagingen in het sociale domein volop de aandacht te geven en op een goede manier te kunnen uitvoeren.

College, ambtenaren, u bent er in geslaagd om een sluitende begroting aan te bieden in een tijd van veel veranderingen. Een sluitende begroting is wat ons betreft een must, hier hechten we nog steeds veel waarde aan. Ondanks de voorbereidingen op "De Verbouwing", een andere structuur in de organisatie en een andere manier van werken, is het gelukt. Onze hartelijke dank dan ook aan een ieder die hieraan heeft meegewerkt. Van deze interne wijzigingen verwachten wij veel, sneller afhandelen van vragen en aanvragen van bewoners en instellingen, flexibeler opstellen van de ambtenaren en de nauwe samenwerking met burgers en bedrijven spreekt ons aan. Dit zal op langere termijn bijdragen aan de bestuurlijke zelfstandigheid van Dalfsen en dat stemt ons hoopvol.

De vanuit de raad opgestelde werkgroep Planning en Control heeft een grote bijdrage geleverd aan het tot stand komen van deze begroting en is nog steeds bezig met de finetuning. Een goede zaak die uiteindelijk ten goede komt aan elke burger!

Er gebeurt op dit moment veel in Dalfsen. We denken daarbij aan de ontwikkelingen op de oude Welkooplocatie, de Trefkoele, het Kulturhus in Nieuwleusen en het Kroonplein. We zijn blij dat er weer nieuwbouwkavels zijn verkocht in Nieuwleusen (tien woningen), in de gasloze wijk in Lemelerveld (acht woningen en aantal appartementen) en in Hoonhorst (2¹kap). Wij zijn blij met deze positieve reuring. Dat geeft weer wat vertrouwen voor de komende jaren.

We zijn benieuwd naar de stand van de kanspot. Is hier al gebruik van gemaakt en hoe staat het met de aanvragen op de afdeling? Misschien kan het verzoek voor een beweegtuin, wat gericht is aan ons als Raad, hier een duwtje mee in de rug krijgen? **2**

We maken ons zorgen over de staat van onderhoud van onze wegen. Onderhoud kost geld maar achterstallig onderhoud kost meer. Hoe kijkt het college hier tegenaan? **3**

Wij vernemen voortvarendheid in de plannen in Nieuwleusen. We zijn benieuwd naar de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek van WOC campus Nieuwleusen en het renovatieplan van de Schakel. We gaan er van uit dat er goed geluisterd wordt naar de wensen van de inwoners van Nieuwleusen en dat de kennis en inzet van de betrokken Nieuwleusenaar al vroeg in het proces benut wordt. Er is een startbijeenkomst geweest, hoe is dat verlopen? **4**

We lezen in programma 9 Ruimtelijke Ordening en volkshuisvesting dat in 2015 gestart kan worden met de selectie van de huurders voor de Cichoreifabriek en de Witte Villa.

Hoever staat het met deze selectie? **5** De voortgang in het Waterfront vinden we van essentieel belang. Hoe is het met de verdere ontwikkelingen in het Waterfront? **6**

We weten dat de wethouder zeer actief is op het gebied van de mobiele bereikbaarheid. Het is moeilijk om landelijke providers mee te krijgen maar we hopen dat de signalen uit het Oosten nu eens gehoord worden. Met name op het gebied van veiligheid blijft dit een hot item. Denkt de wethouder hier nog wat te kunnen bereiken of is er ruis op de lijn? **7**

In het kader van snel internet is inmiddels een intentieverklaring getekend met Nieuwleusen Synergie en buitengebied Nieuwleusen en buitengebied Dalfsen. Verwacht u dat we hier in 2015 financiële middelen voor beschikbaar moeten stellen? **8**

Er wordt behoorlijk geïnvesteerd in de openbare verlichting. Is er voldoende aandacht voor duurzame en intelligente verlichting? **9**

Bedrijven beginnen langzaam weer meer te investeren. Ziet het college mogelijkheden om actief te proberen meer bedrijven naar de bedrijventerreinen te halen? **10**

In 2015 en de jaren daarna zal echt de focus liggen op het nieuwe programma “Het sociale domein” Een mooie uitdaging voor onze gemeente. Zoals we het benoemd hebben bij de behandeling van de drie decentralisaties: “Het is geen tijdperk van verandering maar een verandering van tijdperk”.

De trein met de drie decentralisaties staat op de rails en is onderweg. Een dure trein die zorgt voor 18 miljoen meer in de begroting. Het ontwerp van de trein is door constructief samenwerken van alle partijen gevormd. Een gedegen voorbereiding en vakmanschap van specialisten heeft een solide trein op de rails gezet. Het moet geen trein zijn die doordert en ook al is dat moeilijk bij een trein, we willen tijdig kunnen bijsturen. Afremmen en zo nodig het bordje halt op kunnen steken. Iedereen moet in kunnen stappen, desnoods met een aanpassing. Geen bestemming mag onbereikbaar zijn en ontsporen is er niet bij. Bij elk tussenstation moeten communicatie en burgerparticipatie meegenomen worden. We willen niet op incidenten sturen maar als de trein eens aankomt op het verkeerde spoor dan willen we dat daar flexibel mee omgegaan wordt. Er zal heus wel eens een biels verkeerd liggen en zullen we dwarsliggers tegenkomen maar mocht de trein een keer te laat aankomen dan verwachten we duidelijke communicatie naar de burger. De wagon met armoedebeleid heeft al vertraging opgelopen, wat zijn de gevolgen van deze vertraging? **10**

De inwoners van de gemeente Dalfsen moeten deze trein gemakkelijk kunnen vinden en vol vertrouwen kunnen instappen. Wij gaan uit van de kracht van Dalfsen.

Vanuit diverse gemeenten hebben we begrepen dat in het kader van de Participatiewet tijdelijke contracten worden omgezet in vaste contracten. We gaan er vanuit dat Dalfsen z'n sociale gezicht laat zien. **11**

Wij stappen vol goede moed op deze trein en wensen College, ambtelijk apparaat en collega-raadsleden een goede reis!

De fractie van Gemeentebelangen,

Jos Ramaker, Peter Meijerink, Aalt Westerman, Gerard Jutten, Hans Ellenbroek,

Herman Kleine Koerkamp, André Schuurman, Evert Jan Hof en Inge Snijder-Haarman

Beschouwingen bij de Begroting 2015

Voorzitter,

Vorige maand konden we in De Stentor lezen dat Dalfsen de duurzaamste gemeente van Overijssel is. En landelijk op nummer 3 in de Duurzaamheidsindex staat. Nu zeggen lijstjes niet alles en zijn die zelfs gevaarlijk als je op basis daarvan een gemeente wilt besturen. En toch, ik weet niet hoe het met u allen is, maar ik voel me dan altijd wel een beetje trots.

Duurzaamheid wordt in de regel vaak verengt tot energie. Ook het college lijkt zich daartoe te beperken. [#1]

Wat de CDA-fractie enorm aanspreekt van de Duurzaamheidsindex, is de hoe de gemeenten worden beoordeeld. Namelijk op integrale, zeg maar op échte Duurzaamheid: het welzijn van de natuur en milieu, én het welzijn van de mens en - als instrument - het welzijn van de economie. Het blijkt dat onze gemeente nu juist op de laatste twee aspecten het goed doet. Dat maakte eerlijk gezegd me wel een beetje extra trots.

De begroting die voor ons ligt kent een gewijzigde programma-opzet. In het licht van voorstaande zien wij het als gemiste kans dat één van de programma's 'Duurzaamheid en Milieu' heet. We zouden dat veel liever programma-overstijgend gepresenteerd zien, bijvoorbeeld als speciale paragraaf. [#3] Nieuwleusen Synergie, Duurzaam Lemelerveld en recent ook duurzaam Dalfsen geven het goede voorbeeld door juist de sociale component als wezenlijk onderdeel in hun plannen te betrekken. De gemeenteschap leert de gemeente.

In de Voorjaarsnota heb ik de term gemeenteparticipatie al benoemd. Dit voorbeeld onderstreept dit maar eens. De gemeente moet van buiten naar binnen denken. Niet vanuit organisatie en instrumenten, maar vanuit de omgeving. [#4]

Het is overigens nog wel erg zoeken naar het nieuwe budget voor nieuwe ideeën voor de openbare ruimte uit de buurt te kunnen realiseren. Hoe geeft het college hier meer bekendheid aan? [#5] We krijgen nu verhalen te horen van vrijwilligersorganisaties, die meer moeten betalen voor de vergunningsaanvraag voor lokale activiteiten, dan ze als subsidie krijgen. Is hier niet een mooie kans voor deregulering? [#6] Hoe staat het trouwens met het evenemententerrein in Oudleusen? We vinden hierover in de begroting niets terug. [#7]

Duurzame Samenleving

We hebben kunnen lezen dat een inventarisatie plaats zal vinden van de aanwezige voorzieningen per kern. Dat is goed. Vaak wordt geklaagd over wat er niet is. Inzichtelijk maken helpt ons, maakt de gemeenteschap bewust en trots op wat er is. Het helpt ons ook de gemeente besturen. Zeker in combinatie met de interactieve sessie over demografie. Voor de CDA-fractie is het niet meer dan logisch om op basis van deze twee onderzoeken te bekijken wat we met onze voorzieningen willen. Missen we voorzieningen? Worden op termijn aanwezige voorzieningen overbodig? Nu al keuzes maken over voorzieningen als het consultatiebureau en scholen, is het paard achter de wagen spannen. [#8]

De plannen die nu in de begroting staan, zullen we in dat licht beoordelen. Ook hierbij geldt dat gebouwen een instrument zijn voor de samenleving. Bij onderwijs kiezen wij voor veelzijdigheid van de soorten onderwijs die worden aangeboden. Kinderen zijn niet gelijk en daar moeten we geen eenheidsworst van willen maken. [#9] En nu ik toch over kinderen praat en het belang van een goede ontwikkeling, de uitgesproken ambitie met betrekking tot alcoholgebruik bij kinderen van 12-15 jaar stelt ons teleur. Juist in die groep is de winst te halen, alcohol op dergelijk jonge leeftijd is gevaarlijk. Dat hoef ik het college toch niet uit te leggen? [#10]

In een duurzame samenleving komt iedereen tot ontwikkeling. Laaggeletterdheid blijft een thema waar volgens ons aandacht aan besteed moet blijven worden. [#11]
We onderstrepen het belang vluchtelingenwerk en staan achter de toewijzing van extra middelen.

De CDA-fractie blijft aandacht vragen voor thema's als eenzaamheid, armoede en mantelzorg. We kijken reikhalzend uit naar de aangekondigde notities over mantelzorg en armoedebeleid. Ik noem u nu alvast, dat we daarbij graag meegenomen zouden zien hoe we zorgmijders voorkomen. [#12] Dat hoeft niet allemaal zelf te worden bedacht. Bij buurman Zwolle is bijvoorbeeld een mooi instrument te vinden: Zwolle Ontmoet.

Afgelopen maand hebben we uitgebreid gesproken over de decentralisaties en hoe de gemeente daarmee om wil gaan. Ik wil hier vandaan de complimenten uitspreken aan de verantwoordelijke wethouders en de ambtenaren. Het is een prestatie van formaat om het hele pakket aangenomen te krijgen, zonder één amendement. We gaan er daarom van uit dat de voorstellen in de begroting is verwerkt.

Overigens geldt ook hier dat we dit thema als programma-overstijgend zouden willen zien. [#13]
Voor ons belangrijk is, om zichtbaar te maken wat de gemeente extra kwijt is aan de decentralisaties. Hebben we het juist als we stellen dat de decentralisaties ons in 2015 € 2,4 miljoen extra kost? [#14]

Teleurstellend ervaren we de verwachte lagere klantwaardering als gevolg van de decentralisaties. Het kan zijn dat de boodschap onduidelijk of zelfs minder leuk is, maar klantwaardering zegt zeker net zo veel over hoe de iemand zich behandeld voelt. Wat gaat u hier aan doen? Persoonsgerichte communicatie, één op één-contact lijkt ons cruciaal. [#15]

In de begroting missen we op veel plaatsen de indicatoren van 2014. Het is niet af te leiden of we nu meer of minder gaan doen dan voorgaande jaren. Dit is belangrijke sturingsinformatie en we vragen het college dan ook om die vanaf nu wel op te nemen. [#16]

Duurzame Economie

In een duurzame samenleving doen mensen mee. Daarvoor is de economie randvoorwaardelijk. Dat heb ik in deze zaal meermalen namens mijn fractie betoogd.

In onze gemeente zijn zo'n 900 mensen (180 wwv + 737 ww) zonder werk. Dat lijkt mij historisch hoog. Als ik naar het CBS kijk, dan zie ik de afgelopen jaren een stijgende lijn. In 2012 zaten we bijvoorbeeld net boven de 500. Het is een reële verwachting dat een deel van de mensen die nu een ww-uitkering ontvangen, zullen uitstromen naar een nieuwe baan. Gelukkig maar. De rest zal uitstromen naar de WWB. Dat is persoonlijk leed, mensen krijgen immers minder te besteden en voelen zich nutteloos. Voor de gemeente betekent dit dat het aantal WWB-uitkeringen zal toenemen. Volgens de begroting blijft het aantal WWB-uitkeringen stabiel, ondanks voornoemde trend én de verwachte toename van Wajongers. [#17]

Het college geeft verder aan dat aantal werkzoekenden zal dalen met 50 mensen. Dit lijkt voor 2/3e veroorzaakt te worden door een stijging van de werkgelegenheid in onze gemeente. Dit is moeilijk te rijmen met de huidige verhoudingen. De meerderheid van mensen met een baan, hebben die juist niet in onze gemeente. [#18]

Voorzitter, laten we deze cijfers eens op ons inwerken. Hoe reëel is het geschetste plaatje in de begroting dan nog? En wat zijn de gevolgen voor onze begroting en onze samenleving als dat niet zo blijkt te zijn? Graag zouden we bij de aangekondigde evaluatie van het Economisch beleid het college deze elementen meeneemt. [#19] Daarbij verwachten we ook een reactie op de eerder aangedragen ideeën over stimulering van de economie, zoals een bedrijfsverzamelgebouw in het Kleine Veer, opvolgfolie voor leegstaande etalages etc. [#20]

Het door ons gevraagde Jeugdsportfonds is een succes. Het beschikbare budget is maar net aan genoeg. Dat is voor ons geen reden tot juichen. We hadden liever gezien dat niemand hier gebruik van had hoeven maken. Het ligt in de rede dat het aantal aanvragen zal toenemen. Voorzitter, het kan toch niet zo zijn dat kinderen niet meer kunnen sporten, omdat gestelde subsidieplafonds worden overschreden? [#21]

We constateren overigens dat dit programma slechts 1% van onze begroting beslaat. Het saldo blijft de komende jaren nagenoeg gelijk. Worden nieuwe plannen uit bestaande middelen gefinancierd? Waar stoppen we mee? [#22]

Duurzame Energie

Toch ook een woord over Duurzame Energie. U kunt van ons ook niet anders verwachten. Volgens de aan het begin van mijn beschouwingen aangehaalde Duurzaamheidsindex scoren we daarop helmaal niet zo hoog als op de andere elementen. Daar zijn ook kansen voor versterking van de economie; lagere lasten betekent nu eenmaal meer winst. Dat geldt natuurlijk ook voor de gemeentelijke gebouwen. Bij het bestuursprogramma hebben we al benoemd dat juist investeringen in verduurzaming van gebouwen, naar voren gehaald moet worden. Nu zien we in de begroting dat er gelden vrijvallen uit dit budget. Er was geld, maar er wordt voor gekozen om dit daarvoor toch niet in te zetten. We zijn benieuwd naar de uitleg van het college. [#23]

Ik wil hier namens mijn fractie het belang van de lokale initiatieven - ook voor projecten op het gebied van Duurzame Energie - nogmaals onderstrepen. [#24]

En als laatste. De gemeente is bezig met een nieuwe woonwijk te ontwikkelen ten oosten van Dalfsen. We roepen het college op om dit de duurzaamste wijk van Overijssel te laten worden. Een wijk die geen energie gebruikt, maar zelfs energie levert. Dat vraagt van het college een participerende rol. [#25]

We zijn er van overtuigd dat dit een vliegwiel in gang kan zetten. Goed voorbeeld, doet immers goed volgen.

Dan wordt het nóg beter wonen in Dalfsen.

Ik dank u voor uw aandacht.

CDA-fractie Dalfsen

Voorzitter,

Dit is het moment ! Het moment om te toetsen of de begroting voldoet aan de gestelde kaders. En om invulling te geven aan de beschikbare vrije ruimte. En bovendien om enkele taakstellingen voor het komende jaar te concretiseren. Maar eerst hierop een korte

Inleiding

Voorzitter, het is bijna het moment. Het moment waarop de gemeente Dalfsen drie omvangrijke taken rijker is. Maar nog belangrijker is dat onze verantwoordelijkheid voor een groot aantal burgers toeneemt. Het gaat om een veelal kwetsbare groep. Tegelijk doen we voor het eerst sinds decennia weer een sterker beroep op de samenleving. Iedereen wordt betrokken. We moeten de individu-overstijgende kracht niet onderschatten. Denk hierbij aan gezinnen, families, buurten, kerken en andere sociale gemeenschappen. De ChristenUnie vindt dit een goede ontwikkeling. Mensen zijn van elkaar afhankelijk en aan elkaar verbonden. God heeft ons aan elkaar gegeven om samen te leven. Maar we moeten de kracht van de samenleving ook niet overschatten. De gemeente blijft verantwoordelijk voor een sociaal vangnet.

Wat de drie decentralisaties nog meer bijzonder maakt is de rol van het grote aantal zorgverleningsorganisaties en bedrijven. Juist ook de participatiewet vraagt om een soort van coöperatie van het bedrijfsleven. Maatschappelijk verantwoord ondernemen krijgt hierdoor een concrete invulling.

We zijn positief over de voorbereidingen van de 3D in de afgelopen tijd. Er is door velen hard aan gewerkt. Beleidsmatig verwachten we dat een goede start mogelijk is. En dat gunnen we ook alle betrokkenen van harte.

De overheid doet dus in steeds sterkere mate een beroep op de samenleving en de markt. Tegelijk doet zij zelf een stapje terug. Dit betekent dat we als gemeente nieuwe initiatieven uit de samenleving en de markt (mogen) verwachten. Daarop moeten we adequaat reageren. Bijvoorbeeld onnodige blokkades wegnemen, zodat iedereen juist sterker in zijn rol komt. De ChristenUnie verwacht dat we toegroeien naar een coöperatiemaatschappij. Een samenleving waarin mensen hun talenten inbrengen en daarvan wederzijds profiteren. Waarin mensen, gemeenschappen, organisaties, ondernemers en overheden hun eigen verantwoordelijkheid en inbreng hebben. In dit samenspel kunnen directe en indirecte solidariteit samengaan en elkaar versterken. Wat ons betreft een gezond midden tussen verzorgingsstaat en participatie-samenleving.

Terug naar de begroting

Deze begroting laat een inhoudelijke verschuiving tussen de programma's zien. Dit is ingegeven door de decentralisaties, die samen maar liefst goed zijn voor een budget van 12 miljoen. Begrijpelijk om dit te concentreren in één programma.

Je kunt qua indeling andere keuzes maken (b.v. toerisme bij economische zaken). We vinden het erg belangrijk dat de indeling de komende jaren ongewijzigd blijft. Dat maakt een vergelijking over jaren heen gemakkelijker. Nu is het op bepaalde punten een puzzel. Voorziet het college ook dat deze indeling over meerdere jaren heen stabiel blijft?

We danken het college en de ambtenaren voor deze begroting en de beantwoording van de technische vragen. Hoewel sommige vragen toch minder technisch bleken. We vinden het winst dat door de beantwoording het meerjarig doel van de participatiewet (par 7.2) in een extern effect is beschreven: namelijk het zoeken en vinden van een passende werkplek voor mensen met een beperkt arbeidsvermogen. En dat zonder wachtlijsten. Hier hecht de ChristenUnie veel waarde aan.

Er zit nog ruimte in de begroting

Gemiddeld zo'n € 150.000,=. Maar we voorzien nog wel enkele risico's / ontwikkelingen. Nieuwe CAO-afspraken zijn te verwachten en de risico-inschatting van maximaal € 250.000,= lijkt echt te laag, gelet op de toelichting van de wethouder in de technische sessie. Verder zijn de gevolgen van de wijziging vennootschapbelasting nog onduidelijk. Niettemin vinden we het een gezonde begroting.

Er zit zelfs nog meer ruimte in de begroting: Er is meerjarig ruimte voor nieuw beleid: € 100.000,= per jaar. En dat is zeer welkom. Sommige wensen kosten nu eenmaal geld. De ChristenUnie doet de volgende voorstellen voor 2015 aan de gemeenteraad:

- Consultatiebureau. De nota wordt weliswaar later dit jaar nog behandeld, maar we hebben al aangekondigd dat het handhaven van consultatiebureaus in Nieuwleusen en Lemelerveld wat ons betreft de inzet is.
- We hebben onlangs dan wel een bank aangekocht, maar we vragen het college om serieus om te zien naar een plek voor de banken zelf. Deze keer bedoelen we de kleding- speel- en voedselbanken die in onze gemeenten zijn. De situatie van tijdelijke of zelfs wisselende plekken is verre van ideaal. Deze banken vervullen een waardevolle rol in de lokale samenleving en er liggen kansen voor synergie. Wat kan de gemeente hierin betekenen? Denk aan leegstand van schoolgebouwen.

- Conferentie “de gemeente in een coöperatiemaatschappij”. De aanleiding hiervoor hebben we in de inleiding al aangegeven. We zien graag dat het college een conferentie voorbereidt voor ambtenaren en bestuurders. Dit om bewustwording te creëren over onze vernieuwde rol en concrete handelingsmogelijkheden te ontwikkelen voor ambtenaren en bestuurders. Op deze manier kunnen we beter omgaan met nieuwe initiatieven van burgers en bedrijven.

We vernemen graag hierover de standpunten van de andere fracties.

Over de taakstellingen in 2015

Dit deel van deze beschouwingen gaat in op een aantal concrete zaken: suggesties en vragen.

- We pleiten voor een evaluatie van de drank- en horecawet in april/mei. Dan kunnen belanghebbenden hier in het nieuwe seizoen nog rekening mee houden. Wil het college indien nodig aandringen op versnelde uitvoering van het GGD onderzoek?
- De cijfers over de Trefkoele (€ 44.000) zijn niet eenvoudig te doorgronden. We verzoeken het college daarom na de eindoplevering (en dat mag best na de koninklijke opening) bij de finale financiële afwikkeling niet alleen de investeringen, maar ook de exploitatie in zijn geheel aan de raad aan te bieden. Niet als puzzel, maar als compleet beeld.
Wat mag de raad wanneer verwachten als het gaat om de planontwikkeling voor de vrijkomende gebouwen (o.a. Beatrixgebouw, Molendijk). En hoe is dit verwerkt in de meerjarenbegroting?
- Eenmalige loonkosten voor de decentralisaties (€ 136.000) worden vanuit de reserve gefinancierd. Nu is deze reserve primair bedoeld voor continuïteit in feitelijke zorg gedurende de eerste één of twee jaren. Wat zijn nu de kaders om gebruik te maken van deze reserve? Kan het college hier al concreet in worden, zoals eerder toegezegd?
- Verkeer:
 - Met de nieuwe koers van de provincie voor de N340 is er veel onduidelijk geworden. We dringen aan op voortvarendheid. Wilt u dit overbrengen? En hierin behoort wat de ChristenUnie betreft ook een behandeling in de raad om tot helder beleid en concrete eisen en wensen vanuit Dalfsen te komen. Wanneer kan het college dit invullen met een goede voorzet?
 - De “F340” als typering voor ons idee van de innovatieve fietsroute naar Zwolle toe brengen we graag als te onderzoeken voorstel in. Een groot gedeelte van de N340 zal de provincie straks moeten afwaarderen. Dit is de kans om “meters te maken”. Wil het college dit met de provincie bespreken en er dan op aandringen dat de provincie deze opwaardering tot fietssnelweg regelt? We verwachten dat de PvdA dit idee zeker zal steunen.
 - Het college wil het GVVP breed aanpakken; o.a. met het burgerpanel. We noemen nu al vast een paar zaken:
 - Fietsoversteek vanuit de Gernermarke richting het centrum.
 - Goede stallingsmogelijkheden voor fietsen in de kernen.
 - Lange termijnvisie over het gebied brug-Vecht-Vechtdijk.
- Wat zijn onze mogelijkheden voor stimulering van digitale bereikbaarheid in het buitengebied? Verder vragen we ons af of we meer werk kunnen maken van volledige dekking van het buitengebied voor mobiele telefonie. Wil het college de mogelijkheden onderzoeken voor een landelijke actie: “hoezo 4G? wat het maar 1G!”
- Recreatie en Toerisme: we kennen de waarde van de Vecht. De structuurvisie spreekt niet voor niets over de kwaliteiten rust en ruimte, duisternis en stilte. We roepen op tot

terughoudendheid om voorzieningen en infrastructuur buitendijks te ontwikkelen.

Verder vinden we de benadering van het college op dit domein erg eenzijdig gericht op de Vecht. We hebben al eerder gepleit voor het benutten van andere mooie delen van onze gemeente en de verbindingen naar andere gebieden in de regio.

- De monitoring van de uitvoering van de decentralisaties is onlangs als belangrijk onderwerp neergezet. Om de ambtelijke organisatie niet te overvragen en om onszelf niet te kort te doen, stellen we voor om vanuit de raad een werkgroepje te formeren om na te denken over de voor ons relevante indicatoren waarop we willen sturen. Een concrete aanzet hiertoe zou dan voor het einde van het jaar beschikbaar moeten zijn.
- We gaan nu niet voor de derde keer de inhoud van het dienstverleningsniveau aan de orde stellen, maar verwonderen ons wel over het onvermogen om een tekst feitelijk te veranderen.
- Duurzaamheid:
 - We willen de doelstelling van afvalscheiding scherper. Voor 2018 moeten we inzetten op maximaal 40 kg resafval per inwoner. Anders zien we het eindresultaat niet gehaald worden.
 - Hoe staat het met de initiatieven van Nieuwleusen Synergie met de coöperatie voor windmolens?
- Samenwerking: De ervaringen met de RUD hebben we nog scherp voor ogen. We accepteren op dit moment dan ook niet al een kwalitatieve dip in de WOZ en belastingprestaties bij de beoogde samenwerking in 2016. Wat doet het college om deze dip te voorkomen?
- De gemeentelijke belastingen stijgen met 1 %. Met uitzondering van de tarieven voor belastingen die kostendekkend moeten zijn. Dit laatste is dan wel de lijn van de voorjaarsnota, maar op een aantal van deze belastingen komen we nu tekort. Dus geen kostendekkendheid. Waarom hierop geen soort inflatiecorrectie?

We vermelden nog een paar opmerkelijke zaken:

- We vernemen positieve ontwikkelingen voor de handhaving op illegale bewoning van de recreatiewoningen. Met een klein deel van het destijds vastgestelde budget verwacht het college dat de handhaving volledig kan worden uitgevoerd. We ontvangen graag van het college hierover aanvullende informatie op een passende wijze.
- Aantal FTE's stijgt volgend jaar zeer gering en dat met de uitvoering van de decentralisaties aan boord. Dat lijkt knap werk.

Afsluiting

We concluderen dat er een sluitende begroting ligt. De afspraken uit de voorjaarsnota zijn hierin leidend geweest. Wel attenderen we het college erop dat er vanuit de behandeling in juni nog een aantal toezeggingen ligt.

- Verhalen van extra kosten planvorming N340, fietspad Vechterweerd (breedte en hoog-waterresistent), zichtlocatie Rechteren.

De fractie van de ChristenUnie heeft vandaag een aantal voorstellen gedaan voor gebruik van de nieuwe beleidsruimte: de consultatiebureaus, de locatie van de drie banken en de conferentie "de gemeente in de coöperatiemaatschappij". We hopen op een positieve ontvangst hiervan in de raad en het college.

En we hebben een aantal concrete onderwerpen verwoord en verwachten hierop een reactie van het college en de andere fracties.

Na besluitvorming zijn de middelen beschikbaar. U hebt in 2015 bijna 54 miljoen Euro ter beschikking. Dit is voor Dalfsen het hoogste budget ooit. Veel extra geld en vooral een grote extra verantwoordelijkheid voor veel kwetsbare inwoners. De ChristenUnie ziet graag dat de plannen binnen het budget ook feitelijk worden uitgevoerd voor onze inwoners in de breedste zin en voor onze kwetsbaarste inwoners in het bijzonder.

Voorzitter, ik sluit af met het college, de medewerkers in de ambtelijke organisatie en de raad veel wijsheid toe te wensen en Gods zegen op dit tegelijk ook mooie werk: een dienstbare overheid te zijn voor onze inwoners.

De fractie van de ChristenUnie
Rietje Lassche, Anne Nijburg en Luco Nijkamp

De begroting voor 2015. De eerste voor deze regeerperiode.

Aan de ene kant een gewone begroting. En aan de andere kant een bijzondere omdat nu voor het eerst de consequenties van de ontwikkelingen binnen het sociale domein in die begroting zijn verwerkt.

Allereerst de complimenten aan de opstellers. Even los van de vraag of je het met alle voorstellen eens bent, het stuk is goed te lezen en transparant. Het 'SMART' maken van de programma's met grafische indicatoren is wat ons betreft een verbetering. Bij de herstructurering van de programma's kan je nog wat vraagtekens plaatsen. Onderwijs en vrije tijd vinden we toch wel wat nevensgeschikte onderwerpen en mijn gevoel zegt me dat de gemiddelde leerling de relatie ook niet direct ziet.

De komst van de programma's Inkomensondersteuning en Sociaal domein vinden we daarentegen een logische en gepaste ontwikkeling. Al met al, we gaan het meemaken en voor nu: prima zo.

Ik ga niet alle programma's zo successievelijk behandelen maar ga een aantal algemene opmerkingen plaatsen en vervolgens een paar concrete vragen stellen.

Algemeen:

Sociaal domein

De begroting voor 2015 (en verder) wordt gedomineerd – zowel in de tekst als in de getallen – door de veranderingen binnen het sociale domein. Dat is ook vanzelfsprekend gelet op de drie decentralisaties. Daarom begin ik ook daar.

Het is wel een vaker gezegd: voorspellen is lastig, zeker als het om de toekomst gaat. We doen allerlei aannames gebaseerd op ervaringen uit het verleden die elders zijn opgedaan. En dat kan ook niet anders. Maar het gaat anders worden en we zullen ons als gemeente dus flexibel moeten opstellen.

En we moeten vooral niet bang zijn iets fout te doen. Want het gaat gegarandeerd ergens mis. En dat is helemaal niet erg zolang je maar bereid bent het probleem onder ogen te zien en er alles wilt doen om een oplossing te vinden. Als dat het uitgangspunt mag zijn, dan kunnen we veel hebben en stellen we zeker dat onze inwoners er baat bij gaan hebben.

In z'n algemeen merken we op dat de aanpak van de ontwikkelingen binnen het sociaal domein in Dalfsen een lange - en naar onze mening soms langzame - aanloop heeft gekend. Het heeft lang geduurd voordat onderwerpen in concrete zin duidelijk werden en dat leidde tot onrust bij de groep mensen die afhankelijk is van zorg en ondersteuning.

Daar zullen ongetwijfeld allerlei oorzaken voor aan te wijzen zijn. Neemt niet weg dat de constatering meerdere keren is gedaan en dat vanuit allerlei hoeken die kritiek kwam.

Toch moet ook geconstateerd worden dat het er alle schijn van heeft dat het college en het ambtelijk apparaat de zaak intussen dermate onder controle heeft dat het ons als gemeente lijkt te gaan lukken. Te gaan lukken om ten minste aan de wettelijke

verplichtingen te voldoen en de invoering van de noodzakelijke regelingen en verordeningen te realiseren.

Echt blij zijn we met de recente wijziging in het voorgenomen besluit ten aanzien van een groep WSW'ers met een tijdelijke aanstelling. Het voorstel is aangepast en nu zal ook deze groep WSW'ers in vaste dienst komen. Bij de behandeling van het betreffende voorstel een paar weken geleden, heeft de PvdA al aangegeven voorstander te zijn van het in dienst nemen van die groep. We zijn dus verheugd over deze wijziging. Een vraag hierbij is nog wel of er voor het college ook nog een andere overweging een rol heeft gespeeld dan louter een financiële? **1.**

Een tweede vraag over dit onderdeel betreft de zinsnede op pagina 53:

In deze nota zal ook aandacht worden besteed aan specifieke maatregelen voor kinderen!

De PvdA heeft meerdere keren gevraagd om bij het formuleren van armoedebeleid extra aandacht te hebben voor kinderen. Er ligt al vanaf 2013 rijksgeld voor op de plank. Bent u bereid om voor deze groep kinderen ook daadwerkelijk extra geld uit te trekken? **2.**

Een laatste opmerking hier betreft het provinciale 1000-jongerenplan. Dat heeft in de Zwolse regio 600 jongeren aan een leerwerkbaan geholpen.

Het in 2010 begonnen project is gericht op kwetsbare jongeren in de leeftijd van 16 tot 27 jaar die op relatief grote afstand staan van de arbeidsmarkt en niet of nauwelijks over een startkwalificatie beschikken, waardoor hun kansen om via de reguliere weg op de arbeidsmarkt te komen gering zijn.

De provincie gaat met dit project stoppen en de hoop is nu gevestigd op de gemeenten. Zwolle heeft al aangegeven hier initiatieven te willen ontplooiën. Bent u bereid dit ook te doen? **3.**

Financieel meerjarenbeeld

Het financieel meerjarenbeeld ziet er goed uit. Vinden wij ook. 'Dalfsen voert een verstandig en gezond financieel beleid' schrijft u in de begroting. Zoals u inmiddels weet verschillen we op dat punt soms wat van mening. Verstandig zou wat ons betreft zijn iets scherper aan de wind varen en gezond zou zijn wat minder vet (in die zin gaat de analogie met gezondheid ook op want in de fysieke wereld is veel vet op de botten helemaal niet gezond). U hebt – bij monde van de vorige maar ook de huidige wethouder financiën – aangegeven financieel inderdaad wat scherper aan de wind te willen varen. Er is meerjarig een sluitende begroting met soms zelfs een flink overschot. Bent u van mening dat u met deze begroting scherper begroot hebt dan in vorige jaren? En zo ja waaruit blijkt dat? **4.**

Openbare ruimte

Bij herhaling heeft de PvdA gevraagd om een andere aanpak van beheer van de openbare ruimte. Naar onze mening moet hierbij een veel grotere rol zijn weggelegd voor de gebruikers van die openbare ruimte. In eerste instantie bij de planvorming en later ook bij het bouwen en beheren van voorzieningen is het noodzakelijk te weten

hoe het gebruik wordt beleefd en waar er volgens de gebruikers verbetermogelijkheden liggen.

U hebt nu aangekondigd dat er een beleidsnotitie Integraal beheer van de openbare ruimte 'IBOR' komt. Verschillende elementen die u daar benoemt spreken ons aan, zoals bepalen van het ambitieniveau, kaders voor bewonersparticipatie in het beheer en de financiële kaders.

Maar, wat ons betreft kunt u niet volstaan met het uitsluitend sturen op beeldkwaliteiten: (b.v. hoe schoon moet de openbare ruimte er bijvoorbeeld uitzien of hoe versleten mag een asfaltverharding zijn). Wij zijn van mening dat er ook een minimum is aan het niveau dat gehandhaafd moet worden. Hoe wilt u dat een plaats geven in de IBOR? **5.**

En, niet alleen het bepalen van een gewenst kwaliteitsniveau is van belang. Het gaat er ook om met welke middelen je dat beeld wilt bereiken. Bijvoorbeeld het gebruik van duurzame materialen, geen gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen, etc. Hoe denkt u dit in IBOR een plaats te geven? **6.**

En tenslotte lijkt het ons vanzelfsprekend dat in deze fase van opstellen beleid ook de gebruikers van de openbare ruimte betrokken worden bij het bepalen ervan. Hoe gaat u de gebruikers betrekken bij de beleidsvorming en welke rol heeft de gemeenteraad hierbij? **7.**

Mobiliteit

Verder schrijft u dat mobiliteit en bereikbaarheid een belangrijk thema is. U schrijft: *Aandachtspunten hierbij zijn onder meer: het combineren van vervoersstromen, het zorgen voor goede aansluitingen, het streven naar veilige fietsverbindingen naar scholen, een goed en betaalbaar openbaar vervoer.* Daar zijn we echt blij mee. Maar: Wat gaat u hier nou echt doen behalve het actualiseren van het GVVP? **8.**
Ik maak iets verderop hierover nog een opmerking.

Tenslotte hebben we nog een paar 'oude' wensen uit de kast gehaald. We realiseren ons dat het in de politiek vaak gaat om nieuw beleid en nieuwe wensen en dat alles wat oud is minder aantrekkelijk lijkt. Toch wagen we het er op. Wij denken dat het toen een vergissing is geweest en het is een goede en sterke eigenschap om je vergissingen te herstellen

1. De kortingen voor de gesubsidieerde instellingen.

In het verleden hebben we ons meerdere keren verzet tegen het korten op de subsidies voor deze - vaak kleine - instellingen. Ze ontvangen een subsidie die amper terug te vinden is in de begroting en daarop hebben we vervolgens 10% gekort. Toen vonden wij het al onaanvaardbaar. Nu is het zo mogelijk nog meer onacceptabel nu de jaarrekening de afgelopen jaren grote overschotten liet zien en de begroting meerjarig ook nog eens positief sluit. Wij stellen voor de korting met tenminste de helft terug te draaien ingaande 1 januari 2015. Bent u daartoe bereid? **9.**

2. Openbaar vervoer en bundeling verschillende vervoersstromen

Een slimme combinatie van regulier openbaar vervoer, doelgroepenvervoer met een aanvullende OV-functie en van een door vrijwilligers verzorgde vorm van vervoer in het kader van burgerparticipatie zou wat ons betreft het streven moeten zijn.

Als vervolg op het OV-symposium in juni 2013 is ruim een jaar geleden de werkgroep Lemelerveld Mobiel ontstaan. Het afgelopen jaar is door die werkgroep diverse keren overleg gevoerd met zowel provincie als gemeente. Dit heeft echter nog niet geleid tot het gewenste resultaat. De werkgroep heeft om haar visie en denkrichtingen verder uit te kunnen werken, een professionele projectleider nodig. Ons voorstel voor nu zou zijn de werkgroep voor de komende twee jaren in die zin te faciliteren met een bijdrage van zo'n € 25.000,-. Bent u bereid die bijdrage beschikbaar te stellen? **10.**

3. Bibliotheek

De Bieb staat beschreven als de 'spin in het sociale en culturele web met een prestatieopdracht op het gebied van kulturhusontwikkeling en onderwijs' (blz 55 begroting 2014 - vorig jaar dus). De bezuinigingen op het bibliotheekwerk in de afgelopen jaren verhouden zich niet tot de hoge verwachting die we van de bibliotheek en haar medewerkers hebben. We vragen u andermaal de bezuiniging op het bibliotheekwerk te heroverwegen. **11.**

Ik sluit af. De begroting voor 2015 sluit positief en ook het financieel meerjarenbeeld is positief. Compliment. En u kent onze weerzin tegen overschotten en te voorzichtige begrotingen ook. Het geld moet besteed worden aan de zaken waarvoor het bedoeld is en het moet onze inwoners ten goede komen en niet op de bank liggen te schimmelen tegen onderhand een negatief rentepercentage. Laat het geld voor ons werken.

Algemene financiële beschouwing fractie D66 Programmabegroting 2015-2018

“Dalfsen staat er goed voor”

Voorzitter, dames en heren, een soortgelijke titel als bij de algemene beschouwingen van D66 in juni. Nu ook naar aanleiding van de begroting.

- Onze financiële situatie is prima, bij de top van de Nederlandse gemeenten; we hebben relatief weinig schuld en dus ook lage rentelasten en lopen vrijwel geen financieel risico.
- De tevredenheid van de burgers, met de service door de gemeente is goed; de medewerkers zijn ook tevreden met hun werkgever en het ziekteverzuim is weer laag.
- Dalfsen wint allerlei gemeentelijke prijzen; het groenste dorp; duurzaam en ook nog eens voor een werkgevers award genomineerd.
- Dalfsen profiteert van de nabijheid van Zwolle, een van de economische motors van Nederland.

Dat gezegd hebbende; geweldig natuurlijk, maar dat gaat vooral over het verleden.

Als we naar de programmabegroting voor de **toekomst** kijken, dan kan er voor D66 nog wel wat extra gebeuren. De gemeente is geen “spaarvereniging” maar dient haar geld ook aan de gemeente en haar burgers te besteden. Verantwoord uitgeven natuurlijk, en wij gaan u daarom vragen stellen en voorstellen doen om een paar punten extra te benoemen op het vlak van:

- Veiligheid en leefbaarheid, onder meer bij de N340 en de N377. D66 vindt dat om de belangen van haar inwoners te behartigen, Dalfsen zich nadrukkelijk ook met die trajecten moet bemoeien.
- Het bevorderen van een fijne en duurzame leefomgeving voor iedereen.
- Het bevorderen van burgerparticipatie. Het meedoen van ook jong én oud.

Voordat ik concreter ga worden, eerst onze **algemene waardering** voor het stuk; de indeling in programma's is helder en waarschijnlijk begrijpelijker voor de burgers dan een meer financiële insteek. De **lijn** van raadsprogramma via coalitie document naar begroting is consistent en we zijn het met veel punten eens.

In het vervolg ga ik vooral in op bijzondere punten, zoals de decentralisaties en onderwerpen die volgens D66 beter neergezet moeten worden.

Allereerst schrijft u meer aandacht te willen schenken aan de **participatie van jongeren**. U zegt toe de mogelijkheden hiervoor te onderzoeken. Wij zijn van mening dat door specifieke uitvraging van het burgerpanel (een modern internet instrument) specifieke doelgroepen benaderd kunnen worden.

Specifiek voor de participatie van jongeren vragen wij u voor 2015 € 5.000 te reserveren. (1)
D66 zal in de loop van de komende maanden met een uitgewerkt voorstel komen om een actieve Jongerenraad voor de hele gemeente op te zetten.

Over de **N-wegen** merkt u op dat er in de voorjaarsnota al aandacht aan besteed is. Dat is voor ons evenals bij de voorjaarsnota echt te mager. Zeker nu het steeds duidelijker wordt dat de Provincie voor veiligheid en leefbaarheid zich (als het ware) beperkt tot het “wettelijke minimum”, is een stevige inzet van de gemeente Dalfsen noodzakelijk. Het bestuur moet onverkort opkomen voor de belangen van de burgers en niet alleen in financiële zin. Kan het college hier antwoord op geven? (2).

D66 stelt voor om incidenteel een bedrag van € 1 mio, of zo u wilt een groot deel van het overschot op de begroting van 2014 te bestemmen voor maatregelen om de veiligheid en leefbaarheid langs de N377 en de N340 te verbeteren. Natuurlijk alleen indien het gemeentebestuur er niet in slaagt om dit voor rekening van de Provincie in onderhandelingen voor elkaar te krijgen. (3)

Bij de paragraaf onderwijs, voor D66 altijd een speerpunt, zegt u om in 2015 te komen met een nieuw integraal huisvestingsplan voor het onderwijs. Eerder is reeds een **demografische studie** toegezegd:

- In het overdrachtsdocument wordt deze “medio 2014” aangekondigd.
- Na de algemene beschouwingen in juni van dit jaar werd dit: “oktober 2014”

Deze demografische studie is ook voor ander beleid voor de lange termijn van groot belang. Zoals voor het jongeren en ouderenbeleid en de daarmee verbonden kosten, en ook voor het grond en bouwbeleid. Ik heb echter de indruk dat dit telkens vooruit wordt geschoven. Kan het College de demografische studie nu voor november 2014 toezeggen ? (4)

Voor het **onderwijs** is het van groot belang dat ook een duidelijke visie wordt ontwikkeld en aan de gemeenteraad voorgelegd hoe wij omgaan met krimp, combinatie van scholen, richtingvrije scholen en hun huisvesting. Dit ook in relatie tot de stijgende kosten voor het leerlingen vervoer. Om de resultaten daarvan in 2016 nog in de begroting te kunnen verwerken dient de Raad het integraal huisvestingsplan medio mei 2015 te ontvangen. Kunt u dat toezeggen ? (5)

In hoogwaardige sportaccommodaties en “Kulturhuizen” is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd. Ook heeft u grootse plannen voor Nieuwleusen. U zegt dat u in 2015 na gaat denken hoe de gemeente **grip kan krijgen op de exploitatie**. Is dat niet aan de late kant en moet dat niet duidelijk zijn voordat opnieuw groot wordt geïnvesteerd? (6)

D66 ziet uit naar de toegezegde **nota over armoedebelief** met specifieke maatregelen voor kinderen. Aan de ene kant mogen kinderen niet de dupe worden van het ongeluk of onkunde van hun ouders en aan de andere kant worden daardoor mogelijke problemen voor de toekomst voorkomen.

Als het gaat om **Werk en inkomen** zijn burgers en gemeenten vaak afhankelijk geweest van de landelijke overheid. Ook nu weer door de decentralisaties van de WMO, de participatiewet en de Jeugdzorg. Daarmee zijn grote bedragen gemoeid, die nu (met flinke budget kortingen) naar de gemeenten zijn gegaan. De inspanningen zijn daarom bij “ons” gekomen, maar ook de mogelijkheden om dichtbij de burgers aan de resultaten te werken. Zoals in de Commissievergaderingen en de Raad van 20 oktober besproken staat D66 achter het ingezette beleid voor maatwerk.

Het College en de ambtenaren alsmede de Sociale Kernteams krijgen ons vertrouwen. We beschouwen 2015 als een overgangsjaar waarin ook nog het nodige fout kan gaan; daarvan moeten we niet in een kramp schieten, maar ervan leren. Ons voorstel om een soort “trouble-shooter” te benoemen met doorzettingsmacht is eerder kennelijk verkeerd begrepen. Natuurlijk zou die wel onder verantwoordelijkheid van de wethouder moeten functioneren. De in de vergadering van de Raad van 20 oktober aangenomen motie, om een 3D-commissie in te stellen kan daarvoor alleen in de plaats komen indien er door deze commissie ook daadwerkelijk indien nodig kan worden ingegrepen. Kan het bestuur dit toezeggen ? (7)

Welk bedrag reserveert u voor de 3D-commissie in de begroting ? (8)

Door de Raad is om te voorkomen dat mensen die het echt nodig hebben tussen de wal en het schip vallen een frictiebudget ingesteld.

We verwachten regelmatig een rapportage van het gebruik daarvan (9).

Tijdens de financiële beschouwingen van 2013 waren verschillende partijen kritisch over de verhoging van de **afvalstoffenheffing**, toen met 13%. Nu is recent, ondanks onze tegenargumenten weer een besluit genomen om deze de komende jaren met telkens € 10 te verhogen. D66 vertrouwt erop dat deze zullen worden teruggedraaid indien volgend jaar blijkt dat de kosten lager uitvallen dan begroot.

Over **de ruimtelijke ordening** merken we op dat naar de mening van D66 het voor de inwoners van Dalftsen, de mensen voor wie wij dit allemaal doen, belangrijk is dat men zijn huis kan verkopen. De waarde van de bestaande huizenvoorraad kan nl. negatief worden beïnvloed door een te ruimhartig uitgiftebeleid van grond, met name wanneer dat starters of mensen van buiten Dalftsen betreft. D66 heeft dan liever dat we de gronden langzamer uitgeven en minder gronden aankopen. Daardoor zullen de begrootte inkomsten uit het grondbedrijf van 2016-2018 echter minder worden (10).

We ondersteunen de plannen van het bestuur om de inrichting van het **Waterfront** voortvarend aan te pakken. In het belang van de leefbaarheid en economische ontwikkeling van de kern van Dalftsen stellen we voor om de plannen voor de **dorpsvernieuwing**, inclusief verlichting niet uit te stellen, maar in 2015 ter hand te nemen en zo nodig extra geld daarvoor te reserveren. (11)

Zoals gezegd staat Dalftsen er goed voor, mede dankzij inspanningen uit het verleden. Namens D66 hoop ik een bijdrage te leveren om dat voor de toekomst nog beter te maken. Goed investeren ter stimulering van de lokale economie en het welbevinden van de inwoners krijgt onze steun.

Dank voor de aandacht.

Namens D66 Dalftsen,
Jan Rooijackers

Algemene beschouwingen voor de programma-begroting 2015-2018

(€ 53,7 miljoen → 120 pagina's)

Algemeen

Na de Voorjaarsnota, en ook het bestuursprogramma heeft nu ook de programma begroting een evolutie doorgemaakt. Een stevige klus, aangezien er naast een raadsdocument, een coalitie document en een bestuursprogramma ook nog rekening gehouden moest worden met het verbetertraject Planning & Control . Complimenten voor alle bloed zweet en tranen die hierin gestopt zijn!

De zoektocht naar verslaglegging waarin we op hoofdlijnen kunnen controleren en eventueel bijsturen zal continue door ontwikkelen.

Door de wijzigingen in de programmastructuur is deze begroting toch nog wel lastig te vergelijken met voorgaande jaren. Dit was echter noodzakelijk vanwege de drie decentralisaties in het Sociaal Domein die ca 1/3 van de begroting zijn.

In onze beschouwingen zullen we ons ook beperken tot hoofdlijnen en een selectie, gekoppeld aan de programma's:

Programma 9. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting: (€ 5,3 miljoen → 8 pagina's)

In een plattelandsgemeente dienen agrarische bedrijven ruimte te krijgen om te ondernemen, en zich te ontwikkelen/ verdiepen/ verbreden. VVD Dalfsen is blij te lezen dat het college het hier mee eens is.

Missie/ Visie: In de begroting hebben we het over het geld wat nodig is om plannen uit te voeren. Plannen gedestilleerd uit strategie. Die strategie is ontwikkeld vanuit missie/ visie als het goed is. In de voorjaarsnota hebben wij al aangegeven bij de geformuleerde missie/ visie vraagtekens te zetten. En ook bij het lezen van de begroting blijven deze vraagtekens: (pagina 74) De laatste PRIMOS-prognose voorspelt voor Dalfsen een groei van het inwoneraantal tot 2040, een toename van het aantal ouderen, en een afname van het aantal jongeren. Vervolgens wordt benoemd dat de gevolgen van deze ontwikkeling voor onze beleidsvelden in kaart worden gebracht, waarna voorstellen uitgewerkt gaan worden. .. Dit overkomt ons dus blijkbaar, en vervolgens passen we ons hierop aan. Maar wat WILLEN we nu graag. VVD wil in ieder geval dat het aantal jongeren in Dalfsen stijgt, en niet daalt. Iets wat noodzakelijk is voor het vitaal houden van je gemeente.

Vraag: College, wat is in jullie ogen wenselijk?

Vraag: Waar vinden we deze ambitie beschreven? (het liefst meetbaar)

Vraag: Wat wordt er aan gedaan om de PRIMOS-prognose geen waarheid te laten worden?

Leefbaarheid: Wanneer we dus blijven doen wat we nu doen, daalt het aantal jongeren, en stijgt het aantal ouderen. Waar continu duidelijk over gecommuniceerd wordt is wat we gaan doen om de leefbaarheid voor de groeiende groep ouderen hoog te houden. Zeker vanuit het oogpunt dat we langer thuis zullen blijven wonen wordt hier serieus naar gekeken. Wat we missen is wat aan de leefbaarheid zou kunnen of moeten veranderen om de voorspelde daling van jongeren te voorkomen.

Vraag: Weet het college wat Dalfsen mist?

Ondanks dat we in Dalfsen al veel hieraan doen, blijft de prognoses blijkbaar toch nog vergrijzing aantonen.

Programma 1. Bestuur: (€ 6,4 miljoen → 9 pagina's)

VVD Dalfsen is blij dat er verstandig en gezond financieel beleid gevoerd wordt. Erg belangrijk aangezien er nog steeds risico tot daling van de grootste inkomstenbron van de gemeente is (uitkering gemeentefonds) door toedoen van het langzame herstel van de crisis. De bestuurskracht van Dalfsen blijkt voldoende om zelfstandig te kunnen blijven, mits er samenwerking in de regio gezocht wordt. Iets waar wij voorstander van zijn. We zouden willen benadrukken dat we niet alleen kennis en diensten kunnen halen, maar vermoedelijk ook kunnen brengen. Wat wij nog missen is een "bewaking" van het niet afhankelijk worden van.

Vraag: Wordt bij samenwerkingsverbanden dit gemonitord?

Burger-participatie is alom erkend ingewikkeld, maar wel een doelstelling. Het BurgerPanel is hier een mooie tool voor (doorsnee van bevolking). Zeker met de decentralisaties en het leerproces hieromheen, lijkt het ons zinnig meer financiële ruimte te bieden, waardoor er vaker gebruik gemaakt kan worden van deze tool.

Programma 2. Openbare orde en Veiligheid: (€ 2,3 miljoen → 5 pagina's)

Een voorwaarde voor leefbaarheid. Dus ook voor die jonge gezinnen een voorwaarde. VVD Dalfsen is het in ieder geval zeer eens met de gestelde prioriteiten: woninginbraken, verkeersveiligheid, jeugd, alcohol en drugs. Regels vallen en staan bij uitvoering en handhaving. Het uitvoeringsprogramma integrale veiligheid 2015-2016 moet nog vastgesteld worden.

Programma 3. Beheer openbare ruimte: (€ 5,1 miljoen → 7 pagina's)

Bereikbaarheid: een voorwaarde voor leefbaarheid. Goed te lezen dat er ook buiten de gemeentegrenzen gekeken wordt! De N wegen zijn noodzakelijk voor ontsluiting van onze gemeente. Het combineren van vervoersstromen is dan weer een complex, maar zeer goed doel, voor alle leeftijden! Mobiliteit en bereikbaarheid is voor werkenden zeer belangrijk, maar ook voor bijvoorbeeld schoolgaande jongeren. Bereikbaarheid is ook zeer belangrijk voor vestigende ondernemers. We zijn in Dalfsen toch afhankelijk van de wereld om ons heen. We zijn dan ook blij te lezen dat hier op ingezet wordt, en dat het college zich beseft dat we hiervoor over de gemeentegrens heen moeten kijken. Dat we aansluiten bij bijvoorbeeld discussies rondom de N35.

Programma 4. Economische zaken: (€ 0,7 miljoen → 5 pagina's)

Stimuleren van starters maar ook de samenwerking met o.a. Zwolle zijn belangrijke pijlers. Probeer de regeldruk zo laag mogelijk te houden.

Vraag: Zo zijn wij ook benieuwd of er in de discussie rondom de "Free-riders" ook wel met deze individuele ondernemers gesproken is. Mogelijk hebben ze hele legitieme argumenten.

De bereikbaarheid is hiervoor weer van groot belang. Wegennet en openbaarvervoer! Digitale ontsluiting is voor ondernemers, maar ook bewoners steeds meer een must. Gratis parkeren is van grote meerwaarde voor de ondernemers, en haar gasten. Maar laten we niet de twee grote bedrijfstakken van onze gemeente vergeten! De Agrariërs en Recreatie. En naast de middenstandsverenigingen zijn er natuurlijk ook nog anderen, denk aan LTO, ICD etc. Wij hopen dat de contacten vanuit het college ook met hen gecontinueerd wordt.

Programma 5. Onderwijs en vrije tijd: (€ 5,9 miljoen → 10 pagina's)

Voorzieningenniveau in de woonkernen op pijl brengen/ houden op basis van reële wensen is een voorwaarde voor leefbaarheid. Een Kulturhus concept KAN hier een rol in spelen, maar is niet altijd een must in onze ogen. Concepten mogen geld kosten, indien haalbaarheid getoetst is. Kleine scholen die leeg dreigen te lopen, zijn slachtoffer van leegloop van jongeren in het buitengebied. Is dit een omkeerbare trend? Allereerst moet de gemeente besluiten of het wenselijk is of niet. Vrijetijd... Prachtig als we voor toerisme en recreatie de Vecht af kunnen zakken, of de bossen in kunnen en voor cultuur bij onze Zwolse burens terecht kunnen. Maar laten we de horeca in ons eigen gebied niet vergeten!

Bij de meetbare indicatoren voor toerisme wordt vanaf 2016 geen stijging meer getoond in het aantal overnachtingen, en dus het aantal werkzame personen in die sector. (pag. 47)

Vraag: stopt de ambitie hier, of is dit het maximale wat onze gemeente kan dragen?

Programma 6. Inkomensondersteuning: (€ 3,1 miljoen → 4 pagina's)

VVD mist hier ambitie. Het aantal uitkeringen is omhoog gegaan de laatste jaren (van 100 naar 180). De doelstelling is in die stijgende lijn het aantal uitkeringen zo laag mogelijk te houden. Dit kan een tekstuele interpretatie zijn, maar wij zouden liever horen dat de gemeente zich inzet op drastisch verlagen van het aantal uitkeringen.

Programma 7. Sociaal domein: (€ 19,6 miljoen → 8 pagina's)

Invoering van de drie decentralisaties: de Jeugdzorg, de participatiewet, en de transitie van de AWBZ bieden kansen voor de gemeente en haar bewoners. Dat neemt niet weg dat het een grote uitdaging is, met risico's. Een van de benoemde risico's is dat de € 5,9 miljoen voor de jeugdzorg mogelijk niet voldoende is voor de huidige doelgroep.

Vraag: Wanneer wordt er voldoende inzicht verwacht?

Vraag: En wanneer hoort te gemeente wat de hoogte van de vergoeding zal zijn voor uittreding WEZO?

De gemeenteraad zal elk kwartaal een voortgangsrapportage ontvangen. We beseffen ons dat lang niet alles meetbaar te maken is.

Om eenzaamheid onder ouderen tegen te gaan wordt ingezet op de Sociale Kernteams. Op pagina 60 wordt echter aangegeven dat dit meetbaar gemaakt wordt aan de hand van tevredenheid over contact met de gemeente en over de voorgestelde oplossing. Het lijkt ons beter om eerst meetbaar te maken hoeveel eenzame ouderen bekend zijn, en hoeveel er een oplossing voorgesteld hebben gekregen.

Vraag: hoe ziet het college dit?

Programma 8. Duurzaamheid en milieu: (€ 5,0 miljoen → 8 pagina's)

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing: (9 pagina's)

Een solide positie die ongekend hoog en veilig is. Dalfsen heeft een ratioweerstandsvermogen van niet 1 (voldoende) en niet 2 (uitstekend) maar zelfs 9,3! Dit betekent dat we theoretisch meer risico zouden kunnen gaan lopen, of minder weerstandsvermogen achter de hand hoeven te houden. Echter in onzekere tijden met de decentralisaties is het een goede basis positie.

Overall willen wij het college feliciteren met deze nieuwe vorm van begroting, en hopen de volgende stappen gezamenlijk te kunnen zetten. De komende jaren zal er veel op ons allen afkomen, laten we niet vergeten daarmee ook op de bewoners van onze mooie gemeente. KANSEN te over!

Namens de VVD fractie,

Roelof Schuring